

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Górásza a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Oľgy Trnkovej, v právnej veci žalobcu **M.**, bývajúceho v T., zastúpeného JUDr. T., advokátom, so sídlom v T., proti žalovaným **1/ P.**, bývajúcemu v T., **2/ Slovenskej republike**, za ktorú koná M., so sídlom v B., **3/ K.**, so sídlom v T., **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 14 C 87/1997, o dovolaní žalovanej **2/** proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 24. októbra 2012 sp. zn. 11 Co 119/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trnava rozsudkom z 18. marca 2011 č.k. 14 C 87/1997-236 v znení opravného uznesenia žalobu voči žalovaným **1/** a **3/** zamietol; žalovanej **2/** uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi bolestné 99,08 € a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia 42,32 € s 9% úrokom z omeškania od právoplatnosti rozsudku do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku; vyslovil, že o náhrade trov konania rozhodne po právoplatnosti rozsudku; konanie o zaplatenie 3% úrokov z omeškania zo sumy 3 209,35 € od 1. marca 1995

do 30. apríla 1995 a 22% úrokov z omeškania od 1. mája 1995 do zaplata, zastavil. Rozhodnutie odôvodnil použitím § 420 ods. 2 a § 444 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 78 ods. 5 a 6 zákona č. 171/1993 Z.z. o policajnom zbore a § 7 ods. 2, 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia, keď na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v danom prípade sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré je potrebné zvýšiť odškodnenie za bolesť vo výške 2 –násobku základného bodového ohodnotenia po odpočítaní poskytnutého plnenia (15 Sk x 4200 Sk -1215 Sk), t.j. 99,08 €, ktoré súd videl v tom, že žalobca utrpel úraz nohy, následkom čoho bol 2-krát operovaný a preto bolesti súvisiace s operáciami sa znásobovali. V predmetnom konaní si žalobca uplatnil odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia 42,32 € (ako rozdiel priznaný znalcom - 3 375 Sk a sumou vyplatenou žalovanou 2/ - 2 100 Sk) a mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia 2 875,42 €. Žalobca 28. februára 1995 utrpel zranenie, ktoré zapríčinil žalovaným 1/. V dôsledku úrazu sa zhoršila jeho zajakavosť, čo negatívne ovplyvnilo nadväzovanie nových známostí a možnosť nájsť si zamestnanie. Na rozdiel od toho súd vychádzajúc najmä zo znaleckého dokazovania konštatoval, že v danom prípade nebola preukázaná existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Vychádza z toho, že zajakavosť žalobcu je chronická, nie je možné ju odstrániť a to ani v prípade, že by k úrazu nedošlo. U žalobcu sa striedali obdobia zhoršenia a stabilizácie reči aj pred úrazom. Z dôvodu nemožnosti úplnej rekonštrukcie osobnosti žalobcu pred úrazom, nie je možné zistiť, ako by sa vyvíjala zajakavosť žalobcu bez úrazu a ako by ovplyvnila voľbu partnera a zamestnania. Z uvedeného dôvodu súd žalobcovi priznal len nárok na odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia 42,32 € voči žalovanej 2/. Jej pasívnu (vecnú) legitimáciu odôvodnil tým, že k úrazu došlo neoprávneným zákrokom príslušníka policajného zboru a v takom prípade nenesie zodpovednosť policajt (žalovaný 1/), ani policajný zbor, ale štát. Z uvedeného dôvodu žalobu voči žalovanému 1/ a 3/ zamietol. Konanie o zaplata úrokov z omeškania v rozsahu späťvzatia žaloby žalobcom zo 14. júna 2000 v zmysle § 96 ods. 1 O.s.p. zastavil. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil § 151 ods. 3 O.s.p.

Krajský súd v Trnave na odvolanie žalobcu (proti žalobu zamietajúcim výrokom rozsudku súdu prvého stupňa) rozsudkom z 24. októbra 2012 sp. zn. 11 Co 119/2011 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalovanej 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom odškodnenia za bolesť 139,42 € a titulom odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia 1 008,27 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku; v zostávajúcej

zamietajúcej časti rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Po doplnení dokazovania i jeho opakovaní dospel k právnomu záveru, že v danom prípade sú splnené podmienky pre mimoriadne (primerané) zvýšenie odškodnenia za bolesť - v sume 139,08 € a za sťaženie spoločenského uplatnenia - v sume 1 008,27 € (§ 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb.) zohľadňujúc už priznané a vyplatené náhrady odškodného. Pri zvýšení odškodnenia za bolesť odvolací súd prihliadal na priebeh liečby, intenzitu bolesti, ktorou žalobca trpel, komplikáciami pri liečbe a na potrebu opakovaného operačného zákroku. Pri zvýšení odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia odvolací súd konštatoval, že pred úrazom bol stabilizovaný stav žalobcu, pokiaľ ide o jeho zajakavosť. Následkom úrazu a bezprostredne po ňom v období pol roka sa rapídne zhoršil stav zajakavosti, ktorý potom v dlhšom období postupne zlepšoval. V súčasnosti je tento stav v podstate totožný so stavom pred úrazom. Úraz u žalobcu vyvolal silnú úzkostnú reakciu, neskoršie komplikácie s odstránením projektilu mu spôsobili zúfalosť a silné obavy ohľadne perspektívy. Zhoršená zajakavosť žalobcu sa prejavila pri hľadaní zamestnania a životnej partnerky. Žalobca mohol vykonávať, len práce, kde nebol odkázaný na komunikáciu s ľuďmi. Podarilo sa mu nájsť prácu ako zdravotný asistent v Rakúsku, pracoval za odmenu na najnižšej úrovni, lebo nebol schopný plynulo komunikovať. Zhoršená zajakavosť po úraze mala pre žalobcu nepríjemné dôsledky pokiaľ išlo o nadväzovanie známostí s dievčatami, všetky známosti, ktoré mal z tohto dôvodu po krátkej dobe stroskotali. S prihliadnutím na vek žalobcu v čase úrazu a vzhľadom na podstatné zhoršenie zajakavosti, ktoré nepochybne sťažili uplatnenie žalobcu v jeho pracovnom a osobnom živote, odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru o potrebe mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v časti zmenil vo zvyšnej časti ho ako vecne správny potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa (§ 224 ods. 4 O.s.p.).

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu v jeho zmeňujúcej časti podala dovolanie žalovaná 2/ a navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušil a v zrušenom rozsahu vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne právne posúdenie veci a rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.). Namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, pokiaľ tento založil svoje rozhodnutie na právnom názore o naplnení predpokladov pre mimoriadne zvýšenie odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského

uplatnenia v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. Odvolací súd mimoriadne zvýšil odškodnenie žalobcu až na osemnásobok bez racionálneho zdôvodnenia, navyše neprihliadal na mieru jeho zavinenia na zranení (tento pri jazde na motocykli neuposlúchol výzvu policajta na zastavenie, čím sa dopustil protiprávneho konania). Ak by sa žalobca správal v súlade so zákonom a na výzvu policajta by zastavil, k jeho zraneniu by nedošlo. Dovolateľka namietala skutkové zistenia odvolacieho súdu i jeho právne závery, pokiaľ išlo o priznanie mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia. Z vykonaného dokazovania (najmä znaleckého) vyplýva, že žalobca sa zajakával od detstva (chronická situačná zajakavosť), ktorú nie je možné odstrániť, k jej zhoršeniu dochádza v dôsledku akéhokoľvek stresu. V dôsledku úrazu, ktorý si sám privodil žalobca, došlo k prechodnému zhoršeniu zajakavosti, avšak v súčasnosti je jeho stav zlepšený až na pôvodnú úroveň z mladosti. Zajakavosť by nebolo možné odstrániť ani v prípade, že by navrhovateľ neutrpel žiaden úraz v roku 1995. Uvedený úraz nezanechal trvalé psychické dôsledky, trvale neovplyvnil kvalitu života žalobcu. Žalobca sa zaradil do života a vybudoval si postavenie v spoločnosti. Závery odvolacieho súdu o trvalom a podstatnom zhoršení zajakavosti žalobcu a s tým spojené sťaženie v pracovnom a osobnom živote nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní a sú s ním v rozpore. Odvolací súd nekonkretizoval v čom, ako a do akej miery má spočívať zhoršená kvalita budúceho života žalobcu, neuviedol aké negatívne dôsledky mal súd na mysli. Dovolateľka poukázala, že zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia nad určené najvyššie výmery odškodnenia v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. je prípustné len v celkom výnimočných prípadoch hodných mimoriadneho zreteľa, kedy zapojenie poškodeného do spoločenského (napr. kultúrneho, športového, politického) života je v dôsledku poškodenia zdravia veľmi výrazne obmedzené alebo úplne stratené v porovnaní s jeho významnými aktivitami pred vznikom škody. Sťaženie spoločenského uplatnenia sa odškodňuje vtedy, ak má škoda, resp. ujma na zdraví preukázateľne trvalé a výraznejšie nepriaznivé dôsledky na životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh. Je ním treba rozumieť jednak vylúčenie či obmedzenie účasti poškodeného na plnom osobnom a rodinnom, spoločenskom, politickom, kultúrnom a športovom živote, jednak sťaženie či dokonca priamo znemožnenie výkonu či voľby povolania, voľbu životného partnera, prípadne možnosti ďalšieho sebavzdelávania. Preto je súd povinný v konaní vždy skúmať, aké predpoklady mal pre životné a spoločenské uplatnenie poškodený pred vznikom škody (viď Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 90/2004).

K dovolaniu žalovanej 2/ sa vyjadril žalobca tak, že rozsudok odvolacieho súdu považuje za vecne správny, dovolanie nepovažuje za dôvodné a preto ho navrhol zamietnuť. Odvolací súd mimoriadne zvýšenie odškodnenia za bolesť jasne a zrozumiteľne odôvodnil, toto je podľa žalobcu príliš nízke a nezodpovedá bolestiam, ktoré prežil. Zdravotným postihnutím v dôsledku úrazu sa žalobca nemal šancu zaradiť do života v našej spoločnosti a vybudovať si v nej postavenie, aj v Rakúsku sa nachádza na najnižšom spoločenskom a profesionálnom rebríčku. Za úplne neopodstatnené označil tvrdenie v dovolaní, že si úraz spôsobil vlastným zavinením, v tejto súvislosti odkázal na konanie a rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 6 T 101/1996.

Žalovaný 1/ a 3/ sa k dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) spĺňajúca podmienku povinného zastúpenia (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej 2/ nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi (§ 242 ods. 1 O.s.p.); obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

1. Dovolateľka procesné vady uvedené v § 237 a/ až g/ O.s.p. nenamietala a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

2. Inou vadou konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich

postup súdu v občianskom súdnom konaní. Literatúra i doktrína sa zhodujú v tom, že „inou vadou konania“ (error in procedendo) sa rozumie porušenie ustanovenia zákona upravujúceho konanie od začiatku až do skončenia, ako príklady sa uvádzajú nezisťovanie skutočností podstatných pre rozhodnutie, porušenie ustanovení o vykonávaní jednotlivých dôkazov, nesprávne meritórne rozhodnutie namiesto odmietnutia alebo zastavenia konania, nesprávne vyhodnotenie určitej skutočnosti ako nespornej, prípadne všeobecne známej, a na to nadväzujúce nevykonanie navrhnutého dôkazu alebo nedostatok predpísaných poučení. Dovolacím dôvodom je však takéto porušenie zákona len v prípade, ak bolo kauzálne pre nesprávne rozhodnutie vo veci. Kauzalita musí byť konkrétna, preto nepostačuje len abstraktná spôsobilosť zistenej vady konania založiť nesprávnosť napadnutého rozhodnutia.

Časť dovolacích námietok sa týka procesu dokazovania pred odvolacím súdom, ktoré bolo vykonané a to pokiaľ ide o správnosť vyhodnotenia vykonaného znaleckého dokazovania.

Dokazovaním je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Z prieskumnej povahy dovolacieho konania a z jeho charakteru vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva (§ 243a ods. 2 O.s.p.), preto dovolaciemu súdu ani neprislúcha hodnotiť resp. prehodnocovať dôkazy vykonané súdmi nižších stupňov. Dovolací súd na tomto mieste odkazuje, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

Či už teda výsledky dokazovania (ktoré bolo na súde prvého stupňa a na odvolacom súde vykonané znaleckým posudkom MUDr. R., CSc. a PhDr. K.) boli súdmi vyhodnotené rovnako alebo odlišne, podľa názoru dovolateľky správne alebo nesprávne, nemá to za následok inú vadu v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Je totiž v právomoci súdov po vykonaní dôkazu tento i vyhodnotiť. Pokiaľ dovolateľ za inú vadu konania považuje aj nesprávnosť, resp. neúplnosť zistení skutkového stavu veci súdmi nižších stupňov, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. Dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je

mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávnych (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. V danom prípade však nevyplýva, aby súdy rozdielne vyhodnotili výsledky znaleckého dokazovania, teda aby z neho zistili vzájomne odlišné – iné – rozhodné skutkové okolnosti. Z uvedeného hľadiska preto nemožno prisvedčiť názoru dovolateľky, že odvolací súd oproti súdu prvého stupňa nesprávne vyhodnotil výsledky znaleckého dokazovania. Pokiaľ pri rozhodovaní súdy vychádzali z obsahu znaleckých posudkov v tom, či podľa ich názoru (ne)boli splnené podmienky pre priznanie mimoriadneho odškodnenia, ide o odlišnosť v samotnom právnom posúdení veci konajúcimi súdmi, čo je dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd nezistil, že by konanie súdu bolo postihnuté inou vadou konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).

3. V dovolaní je uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.; žalovaná 2/ tvrdí, že rozhodnutie v napadnutej časti spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k právnomu záveru, že odvolací súd správne na danú vec pri určení výšky náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia aplikoval vyhlášku č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Podľa § 1 vyhlášky sa bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia spôsobené úrazom, chorobou z povolania alebo iným poškodením na zdraví odškodňujú jednorazovo. V zmysle § 2 ods. 1 vyhlášky sa odškodnenie za bolesť poskytuje za bolesti spôsobené poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov, a to podľa zásad a sadzieb ustanovených v prílohe vyhlášky. Odškodnenie za bolesť musí byť primerané povahe

poškodenia na zdraví a priebehu liečenia. Podľa § 2 ods. 3 vyhlášky sa odškodnením za bolesť neodškodňujú straty na zárobku. V zmysle § 4 ods. 1 vyhlášky sa sťaženie spoločenského uplatnenia odškodňuje, ak poškodenie na zdraví má preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia musí byť primerané povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a spoločnosti. Podľa § 4 ods. 3 vyhlášky odškodnením za sťaženie spoločenského uplatnenia sa neodškodňujú straty na zárobku. Pri odškodňovaní sťaženia spoločenského uplatnenia sa vychádza zo základného počtu bodov, ktorým bolo toto sťaženie ohodnotené v lekárskom posudku (§ 6 ods. 1 vyhlášky). Podľa § 6 ods. 2 vyhlášky sa suma zodpovedajúca základnému počtu bodov zistenému lekárom primerane zvýši až na dvojnásobok podľa predpokladov, ktoré poškodený vo veku, v ktorom bol poškodený na zdraví, mal pre uplatnenie v živote a v spoločnosti a ktoré sú v dôsledku poškodenia obmedzené alebo stratené. Týmito predpokladmi sa rozumie najmä možnosť uplatniť sa v rodinnom, politickom, kultúrnom a športovom živote, ďalej možnosť voľby povolania a ďalšieho sebavzdelávania; pritom sa prihliada na to, či ide o muža alebo ženu a pri odstrániteľnosti trvalých následkov aj na upozornenie lekára podľa § 10 vyhlášky.

Náhrada za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia stanovená na základe počtu bodov stanoveného v lekárskom posudku predstavuje jednorazové odškodnenie za bolesti spôsobené poškodením zdravia, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov, za nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho osobných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Výška konkrétneho odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia závisí jednak od ohodnotenia v lekárskom posudku a jednak od toho, či a v akom rozsahu a s akými prejavmi došlo k zmene stavu pred vznikom škody a po ňom. Dôvody umožňujúce výnimočné zvýšenie odškodnenia za bolesť treba vyvodzovať predovšetkým z okolností vymedzených v bode I ods. 6 zásad pre hodnotenie odškodnenia za bolesť, tvoriacich prílohu A vyhlášky, najmä ak ani zvýšenie odškodnenia na dvojnásobok základnej sadzby nepostačuje na primerané zmiernenie ich následkov. Pre správne určenie výšky odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia je nevyhnutné najskôr zistiť, aké mal poškodený predpoklady pre svoje uplatnenie v živote a v spoločnosti pred vznikom škody, a aké predpoklady má po vzniku škodlivej udalosti. Z porovnania týchto predpokladov možno potom vyvodiť záver, či a do akej miery

boli touto udalosťou zúžené alebo stratené možnosti uplatnenia sa v živote a spoločnosti. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia má vo svojej podstate predstavovať náhradu za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre život a životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Sťažením spoločenského uplatnenia je preto potrebné rozumieť jednak vylúčenie či obmedzenie účasti poškodeného na plnom osobnom a rodinnom, spoločenskom, politickom, kultúrnom a športovom živote, jednak sťaženie či dokonca priamo znemožnenie výkonu či voľby povolania, voľbu životného partnera, prípadne možnosti ďalšieho sebavzdelávania. Vo výnimočných prípadoch hodných mimoriadneho zreteľa (§ 7 ods. 3 vyhlášky) môže súd sumy odškodnenia primerane zvýšiť nad stanovené najvyššie sadzby odškodnenia bez akéhokolvek obmedzenia.

Odvolačí súd v zmysle uvedených zásad dôsledne postupoval. Odvolačí súd v danom prípade k okolnostiam významným pre stanovenie výšky náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia súvisiacimi s úrazom žalobcu náležite prihliadol a dôvodne posúdil daný prípad ako zvlášť výnimočný, hodný mimoriadneho zreteľa, ktorý pripúšťa zvýšenie náhrady aj nad najvyššie výmery odškodnenia stanovené v § 7 ods. 2 vyhlášky. Správne zhodnotil intenzitu bolestí utrpенých žalobcom pri poškodení zdravia, ktorá dosahovala mimoriadny stupeň, s prihliadnutím na komplikovanosť liečby a potrebu opakovaného operačného zákroku, aj to ako úraz rapídne zhoršil pomerne stabilizovaný predúrazový stav zajakavosti a nepriaznivo ovplyvňujúci i psychiku žalobcu, ktorý sa len postupne po dlhšiu dobu zlepšoval do predúrazového stavu, vysvetlil akým spôsobom a v akom rozsahu boli možnosti žalobcu pre ďalšie uplatnenie v živote a spoločnosti obmedzené v porovnaní s predchádzajúcim stavom. Správne zohľadnil, že žalobca po úraze mohol robiť len práce, ktoré nevyžadovali komunikáciu s ľuďmi, pretože nemohol plynule komunikovať, tento stav mal preukázateľne nepriaznivý dôsledok na jeho osobný život (v nadväzovaní známostí a hľadani si životnej partnerky), ako i na uspokojovanie jeho osobných potrieb a plnohodnotné spoločenské uplatnenie.

Dôvod zasiahnuť do úvahy súdu o výške odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 7 ods. 3 vyhlášky dovolacím súdom, by mohol byť daný len v prípade, ak by bola porušená zásada primeranosti. Preskúmaním veci však dovolací súd dospel k záveru, že táto zásada pri posudzovaní primeranosti zvýšenia odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 7 ods. 3 vyhlášky v prípade žalobcu porušená

nebola. Totiž 8-násobné zvýšenie odškodnenia za bolesť a 10 násobné zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia priznané odvolacím súdom je i podľa názoru dovolacieho súdu vo vzťahu k zistenému skutkovému stavu a vykonanému znaleckému dokazovaniu primerané a žalovanej 2/ sa nepodarilo preukázať, že by v danej veci nešlo o prípad hodný osobitného zreteľa, pri ktorom by nebolo odôvodnené odškodnenie za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia priznané odvolacím súdom. Odvolací súd svoj iný právny záver aj náležitým spôsobom, zodpovedajúcim § 157 ods. 2 O.s.p., odôvodnil; jeho rozhodnutie je preto určité, zrozumiteľné a preskúmateľné.

Za daného stavu, ak odvolací súd pri rozhodovaní dospel k záveru, že žalobcovi patrí podľa § 7 ods. 3 vyhlášky zvýšenie odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia, nemožno mu vyčítať záver jeho úvah o tom, akú mieru zvýšenia náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia považoval za primeranú. S jeho závermi, ktoré nevybočili z medzí hľadísk stanovených zákonom (§ 132 O.s.p. v spojení s § 7 ods. 3 vyhlášky), sa Najvyšší súd Slovenskej republiky v celom rozsahu stotožňuje. Dovolací súd preto dovolanie žalovanej 2/ smerujúce proti správne rozhodnutiu dovolacieho súdu v jeho zmeňujúcej - žalobe vyhovujúcej časti, zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

K tej časti dovolania, v ktorej žalobca poukazuje na spoluzavinenie žalobcu, dovolací súd poznamenáva, že priamou príčinou úrazu bolo neopatrné použitie služobnej zbrane policajtom (porovnaj tiež rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 6 T 101/96), čo vzhľadom na takto nesporný dejový priebeh nezakladá inú relevantnú príčinu súvislosť, a teda ani takú, ktorá by mala spočívať v nezastavení motocykla riadeného žalobcom na pokyn policajta. Dovolací súd nemôže považovať za správny názor, ktorý na roveň príčinnej súvislosti stavia porušenie povinnosti o použití strelnej zbrane a porušenie povinnosti účastníka cestnej premávky, keď je zrejmé, že koleno žalobcu bolo náhodne zasiahnuté po výstrele zo služobnej zbrane.

Z uvedených dôvodov je zrejmé, že žalovaná 2/ neopodstatnene napadla rozsudok dovolacieho súdu, ktorý nespočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a keďže neboli zistené ani ďalšie dôvody uvedené v § 241 ods. 2 O.s.p., ktoré by mali za následok nesprávnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia dovolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej 2/ podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanej 2/, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. decembra 2013

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová